

"قوانین از طرف مسوولین داخلی و خارجی زیر پا گذاشته میشوند..."

به تاریخ دهم ماه اپریل سازمان "هیومن رایتس فرست" یا "نخست حقوق بشر" ضمن گزارشی تحت عنوان "عدالت خود سرانه"، محاکمات بیش از 250 افغان را مورد تحقیق قرار داده است.

این زندانیان قبلاً توسط ایالات متحده امریکا در زندان گوانتانامو ویا بگرام محبوس بوده اند و اکنون جهت بازجویی به حکومت افغانستان تسلیم داده شده اند.

این زندانیان در بلاک "دی" زندان پلچرخي درخارج ازشهرکابل، درساختمانی که توسط امریکاییان اعمار شده است، برای محاکمه نگهداری می شوند.

در این گزارش که بر مبنای مشاهدات منحصربه فرد محاکمات و مصاحبات دست اول با قضات ، دادستانها (سارنوالها) ، وکلای مدافع ، یک مدعی علیه قبلی در بلاک "دی" و اعضای خانواده های زندانیان تهیه شده است؛ نشان داده می شود که چگونه حکومت افغانستان " به اساس یک ادعا که توسط ایالات متحده امریکا صورت گرفته است و نه چیز دیگری"، این زندانیان را متهم می سازد و چطور با آنها رفتار می کند.

تعداد زیادی زندانیان بنابر اتهامات سربازان امریکایی محکوم شده اند

خانم سحر محمد علی، تهیه کننده این گزارش و همکار بلند رتبه موسسه "نخست حقوق بشر" در بخش برنامه قانون و امنیت بر این نظر است: ایالات متحده امریکا تعقیب دعوی زندانیان بگرام و گوانتانامو را به محاکم جنایی افغانستان واگذار می کند، اما پیوسته از این که اسناد و شواهد کافی برای تقویت دعوی اش دایر بر فعالیت های جنایتکارانه این افراد ارائه بکند، خود داری کرده است.

گزارش به این نتیجه می رسد که آنچه در تعقیب دعوی علیه زندانیانی که دوباره به کشورشان برگشته اند، به حیث " اسناد و شواهد" به کار گرفته شده اند، قوانین بین المللی محاکمه منصفانه و در بسیاری موارد قوانین افغانستان را پامال می کنند.

حکومت ایالات متحده امریکا در گزارشی که پیرامون این زندانیان افغان ارائه می کند بروجوه " بسیار کلی " و غیر طبقه بندی شده "گزارش های بازجویی بخش" مربوطه یا (Branch Reports of Investigation or BRI) تاکید می ورزد که همین گزارشها اساس اتهام علیه زندانیان افغان را تشکیل می دهند.

به صورت خاص چنین گزارشهایی حاکی از تاریخ بازداشت، نیرویی که بازداشت کرده است، و اتهامی که علیه زندانی وارد شده است، می باشد. اما آنچه در این گزارشها وجود ندارند، عبارت اند از: اسناد و شاهد واقعی مانند نام شخص شاهد و اقرارش که درج دوسیه باشد، همچنان سوگند آن سرباز امریکایی که در بازداشت، بازجویی و زندانی ساختن فرد نامبرده شرکت داشته باشد.

در زندان های بگرام و گوانتانامو واقعاً چه میگذرد؟

در آن محاکماتی که موسسه " نخست حقوق بشر " شاهد آن بوده است و در همه محاکمات دیگر مطابق به اظهار وکلای مدافع که موسسه " نخست حقوق بشر " با آنها مصاحبه نموده است، اظهارات شاهدهی که گواهی داده باشد و یا حتی شاهدهی که سوگند یاد نموده باشد، وجود ندارد. همچنین اسناد و شواهد فیزیکی یا وجود ندارند و یا اندک می باشند.

محاکماتی که تاکنون صورت گرفته اند، عبارت بوده اند از قرائت درون محکمه ای خلاصه بازجویی هایی که توسط مقامات ایالات متحده امریکا و یا افغانستان تهیه شده اند و این خلاصه ها درجهتی اند تا دعوی ای را که علیه زندانیان صورت گرفته اند، تقویت بکنند.

محمد علی می گوید: " این محاکمات روی کاغذی که در آن نه شاهد و نه اسناد و مدارکی وجود دارند، مانع آن محاکمه منصفانه مدعی علیه می گردد تاوی بتواند در مخالفت با اسناد و شواهدی که علیه اش ارائه شده اند برآید و قدرت دفاعی اش را بیفزاید. "

دوسیه بیش از 160 زندانی ای که در بلاک " دی " زندانی می باشند جهت تعقیب عدلی فرستاده شده اند، در حالی که در بقیه موارد، هنوز اتهامات جنبه نهایی نیافته اند.

اتهامات وارده علیه زندانیان مطابق به قوانین افغانستان از تخریب ملکیتها، حکومتی گرفته تا به خیانت و تهدید امنیت افغانستان می رسند. مطابق به معلوماتی که در نتیجه مشاهدات شخصی از این محاکمات به دست آمده اند و هم مطابق به گزارشها و مصاحباتی که با مقامات افغانستان و وکلای مدافعی که در این محاکمات شرکت داشته اند؛ محاکمه از 30 دقیقه تا به یک ساعت را در بر می گیرد.

از برخورد غیر انسانی با زندانیان در عراق چه درسهای گرفته شده است؟

از ماه اکتوبر سال 2007 که این محاکمات شروع گردیده اند؛ 65 تن از کسانی که قبلاً توسط امریکاییان زندانی شده بودند مورد بازجویی قرار گرفته و محکوم شده اند. این محکومیتها یا " لزوماً و به اقتضای سیاست روز " (Time-served) بوده اند و یا حبسهایی که بین 3 تا 20 سال را در بر می گیرند، در حالی که 17 تن برائت به دست آورده اند.

گزارش به این نتیجه رسیده است که در مصاحباتی که با وکلای مدافع و قضات صورت گرفته اند؛ هرگاه جایی ذکر از مخالفت با شواهد و اسناد ارائه شده وجود داشته باشد، این مخالفت با شواهد و اسناد، و فقدان شواهد و اسناد از جانب قضات نادیده گرفته شده اند.

گزارش حاکی از آن است که هنگامی که یک وکیل مدافع قابل اعتماد بودن اسناد و شواهد ارائه شده را در جریان محاکمه مورد سوال قرار داده است؛ همه قضات افغان همین یک پاسخ را داده اند که "پس چرا امریکاییان وی را زندانی کرده اند؟ امریکاییان با کس کاری ندارند، مگر اینکه گناهی کرده باشد".

همچنان نکته قابل نگرانی این است که این گزارش دریافت شده است چنین می باشد که اقرارهایی که با اعمال بد رفتاری به هنگام زندانی بودن در بازداشتگاه های امریکاییان از این زندانیان گرفته شده اند، ثبت دوسیه هایی باشند که توسط مقامات امریکایی به حکومت افغانستان تسلیم داده شده اند.

اقرارهایی که به اجبار گرفته شده باشند، بالذات اعتبار ندارند. قانون اساسی افغانستان به صورت خاص از "گرفتن اقرار با وسایل جبری" منع نموده و "یک اعتراف را تنها هنگامی به رسمیت می شناسد که به صورت اختیاری و در حضور قاضی صورت گرفته باشد". به عین ترتیب قوانین بین المللی نیز از به کارگیری شکنجه، یا اعمال ظالمانه و غیر انسانی و رفتار توهین آمیز در همه روندهای قانونی مانع می شود.

خانم محمد علی می گوید: "چه این اقرارها به زور گرفته شده باشند و یا نه؛ بنابراین عدم حسابدگی در محاکم افغانستان و ناممکن بودن اینکه اطلاعات را به منابع اصلی آن رسانید، ثبوت آنها تقریباً ناممکن می باشد."

بعضی ها بدون موجود بودن اسناد و شواهد کافی محکوم به زندان شده اند

محاکمات زندانیان بلاک "دی" زندان پلچرخ در ماه اکتوبر سال 2007 به دنبال توافقات طبقه بندی شده ای که دو سال پیش بین حکومت های افغانستان و ایالات متحده امریکا در مورد تسلیم دهی زندانیان افغان از توفیق گاه های ایالات متحده امریکا به حکومت افغانستان، صورت گرفته بود، شروع گردیده است.

ایالات متحده امریکا یکی از مهمترین کشورهای است که برای اصلاح محاکم افغانستان و سایر نهادهای بخش عدلی در این کشور کمک می کند. محمد علی می گوید: "هرگاه ایالات متحده امریکا به پروژه با ارزش کمک به رسیدن حاکمیت قانون در افغانستان کمک می کند؛ در آن صورت نباید آن محاکمات جنایی ناقصی را ترغیب بکند که تنها به خاطر آن که امریکاییان در بگرام و گوانتانامو کسانی را متهم به خلاف رفتاری ساخته اند، صورت می گیرند."

گزارش از حکومت های افغانستان و ایالات متحده امریکا تقاضا می کند تا اقداماتی را به راه بیندازند که اطمینان بدهند تعقیب عدلی زندانیان پیشین در بازداشتگاه های امریکاییان، در محاکم افغانستان قانونی می باشند. گزارش برای این منظور، شماری از پیشنهادها را مطرح می سازد.

ایالات متحده امریکا باید شاهدان قابل اعتمادی جهت کمک به تعقیب عدلی جرایم در محاکمات فراهم سازد. ایالات متحده امریکا قبلاً در عراق چنین سیستمی را پیاده ساخته است. در محاکم عراق سربازان امریکایی به قسم شاهد ظاهر می

شوند و بازجویان نظامی امریکایی سربازان و تفنگداران دریایی را جهت جمع آوری اسناد و شواهد در محاکمات جنایی آموزش می دهند.

بلاک "دی" زندان پلچرخي توسط امریکاییان اعمار شده است

خانم سحر محمد علی در این رابطه می افزاید: "در چنین موارد، طرح آوردن شهودی از بین سربازان امریکایی تازگی ندارد. ادعای ارتکاب به فعالیتهای جنایی از جانب امریکاییان علیه این زندانیان می تواند سالها زندانی بودن آنها را توجیه بکند. ایالات متحده امریکا به مثابه قدرتی که هم زندانی می کند و هم بازجویی؛ باید اسناد و شواهدی ارائه بکند که ادعایش را تقویت بکند".

وی می گوید: "مطابق به قانون افغانستان و قانون بین المللی حکومت افغانستان یک مکلفیت واضح قانونی دارد تا فردی که مطابق به قانون افغانستان در محکمه افغانستان متهم به ارتکاب جرم می شود، این محکومیتش بر اساس اسناد و شواهد باشد".

حکومت افغانستان باید مطابق به ایجابات طرز عملهای قانون جزایی افغانستان و معیارات منصفانه بین المللی ، به شمول اقرار شهود در محکمه عمل بکند تا مدعی علیه این امکان را بدهد تا علیه اسناد و شواهدی که بر ضد وی ارائه شده اند، مخالفت بکند. خانم سحر محمد علی می گوید: " این زندانیان برای سالها بدون آنکه اتهامی علیه آنها وجود داشته باشد، توسط ایالات متحده امریکا زندانی شده اند. آنها این حق را دارند که سرنوشت ایشان در یک محاکمه منصفانه معلوم شود".

DW